

Årsberetning 2014

Velkommen til årsmødet for Danmarks Naturfredningsforening (DN) i Vejle Kommune.

DN har ca 125.000 medlemmer i hele Danmark. I Vejle Kommune er der pr. 30. oktober i år 1948 medlemmer, hvilket er en lille tilbagegang i forhold til de 2072 medlemmer, som vi havde på samme tidspunkt i 2013.

Bestyrelsen for afdelingen har 9 medlemmer samt 1 suppleant. Vi holder et månedligt møde, men ud over det er der livlig kontakt via mails og vores eget arbejdsforum på internettet. Der må nødvendigvis foregå en løbende en sagsbehandling. Vi modtager en løbende strøm af en lang række forskellige sager, bl.a. lokalplaner og kommuneplantillæg, landzonesager, sager i forbindelse med mulig krænkelser af beskyttet natur, såkaldte §3 områder, sager i forbindelse med strandbeskyttelseslinier og andre beskyttelseslinier, fredningsdispensationer, miljøgodkendelser af husdyrbrug, og specielle sager, der vedrører f.eks. Vejle Fjord. Nogle sager er blot til orientering og gennemsyn, andre kræver et høringssvar og i enkelte sager påklager vi myndighedens – det kan være kommunens eller naturstyrelsens - afgørelse til Natur – og Miljøklagenævnet. Endelig er der forespørgsler fra bekymrede borgere som oftest omhandlende aktiviteter tæt på borgerens bopæl.

Fredninger

Der er i Vejle Kommune ud over alle kirkefredningerne og fredningerne omkring Jellinghøjene og Egtvedpigen 16 større fredede områder. Lige siden den første naturfredningslov i 1917 har fredninger været et centralt og yderst stærkt instrument til at sikre værdier i det danske landskab. En fredning kan kun ophæves, såfremt der er meget vigtige samfundsmæssige interesser på spil. På samme måde dispenserer fredningsnævnet kun til aktiviteter, der ikke strider mod intentionerne i fredningsdeklarationen, i det fredede område, med mindre det gælder vigtige samfundsmæssige interesser – f.eks. større vejanlæg, jernbaner og broer. Der ansøges ofte til fredningsnævnet om dispensation til nye projekter i de fredede områder. I alle disse sager bliver DN af fredningsnævnet bedt om et høringssvar. Vi anbefaler kun dispensation af projekter, der ikke strider mod intentionerne i fredningsbestemmelserne. Samarbejdet med fredningsnævnet er fortsat meget fint, fredningsnævnet lytter til DN, og som oftest er fredningsnævnets afgørelser helt i tråd med DN's anbefalinger. Vi har i det forløbne år behandlet 16 ansøgninger til dispensation af projekter i de fredede områder og herunder deltaget i 4 besigtigelser. Der har ikke i 2014 været nye fredninger i Vejle Kommune.

Lokalplaner

DN får samtlige forslag til lokalplaner fremsendt, vi kan derefter, som alle borgere, skrive et høringssvar. Når lokalplanen er endeligt vedtaget, har vi mulighed at indgive en klage til Natur- og Miljøklagenævnet over retlige forhold i relation til Planloven. DN Vejle – Børkop har ikke i 2014 indsendt klager, hvorimod vi har fremsendt flere høringssvar. Vi har bl.a. indsendt høringssvar vedr. forslag til lokalplan 1184 for et boligområde vest for Skibet. Vi finder, at det er forhastet at tage hul på denne udstykning i værdifuldt landskab på et tidspunkt, hvor der allerede er en stor mængde byggegrunde til salg rundt om i Vejle Kommune. Herudover vil vi minde kommunen om sin egen retningslinje for byudvikling, ifølge hvilken byudvikling skal ske indefra og udefter, således at der sikres en skarp afgrænsning mellem by og land, samt at kommuneplanen pointerer, at der skal spares på arealerne til byudvikling og der skal fokuseres på byfortætning og byomdannelse med mulighed for at blande byfunktioner, genanvende eksisterende byområder samt udnytte kollektiv trafik og kollektiv forsyning bedre.

Hærvejsmotorvej

DN er på ingen måder begejstret for planerne for en midtjysk motorvej, der uanset linjeføring varigt vil ødelægge store naturområder i Jylland og yderligere fragmentere de resterende naturområder. De trafikale udfordringer i Jylland bør løses på anden måde. Den kollektive trafik skal moderniseres og udbygges, det eksisterende vejnet optimeres og E45 eventuelt udbygges med et tredje spor.

Vådrområder

DN vil også i år rose Natur- og miljøforvaltningen i kommunen, der på fremragende vis fortsætter med at planlægge og udføre vådområdeprojekter til gavn for vandmiljøet og naturen. Vi glæder os fortsat over Kongens Kær projektet,

Genslyngningen af Vejle Å mellem Tørskind og Vork, den genslyngede Skærup Å, vådområdeprojektet ved Haraldskær Fabrik og Vingsted, samt en masse mindre projekter, hvor rørlagte vandløb frilægges og genslynges, og dræn afbrydes. I etableringsfasen fremstår disse projekter altid noget voldsomme, men i løbet af meget kort tid vokser ny natur op til glæde for flora, fauna og friluftslivet. Ved Bovballe Mølle foregår lige nu en restaurering af Gammelby Mølle Å og Håstrup Bæk, hvor mølleopstemningen, der i mange år har udgjort en totalspæring for fisk. Projektet er støttet af EU og NaturErhvervsstyrelsen, på baggrund af udpegning i statens vandplaner. Realisering af disse er helt nødvendig for at bedre vandmiljøet. Der har for nylig været en vis polemik i pressen angående dette projekt. DN har ikke haft indvendinger til projektet, som vi fuldt ud støtter, ligesom vi anser Vejle Kommunes sagsbehandling som forbilledlig. Vejle Å For ca. et år siden vedtog Vejle Kommune et tillægsregulativ for Vejle Å, der tillader motorbådssejllads helt op til udløbet af Omløbsåen. Motorbådssejllads vil på ingen måde gavne dyrelivet i og omkring åen, hvor bl.a. odder og isflugl kan observere. Forslaget var lidet gennemtænkt. Vejle Kommune havde formentlig et ønske om at motorbådssejllads på åen ville gavne omsætningen i bymidten, herunder Bryggen. DN har ikke observeret en eneste motorbåd i bymidten i det forgangne år.

Strandbeskyttelseslinien

Atter i år skal denne beskyttelseslinie nævnes, da der fortsat løbende er en lang række sager. Vi skal i Danmark være tilfredse med, at en stor del af vore kyster fortsat fremstår som uspolet natur. Vejle Kommunes kyststrækning strækker sig fra Ulbæk i nord ved grænsen til Hedensted Kommune til Rands Fjord i syd ved grænsen til Fredericia Kommune. Hele kystlinien bortset fra i Vejle By og dele af kysten ved Bredballe er omfattet af denne beskyttelseslinie, der de fleste steder løber 300 meter fra daglig vande. Strandbeskyttelseslinien administreres af staten (Naturstyrelsen som en del af Miljøministeriet) og ikke af kommunerne, hvilket må anses for at være yderst fornuftigt. Naturstyrelsens ressourcer er begrænsede og styrelsen er afhængig af at borgere og foreninger, herunder DN, er opmærksomme på eventuelle krænkelse af strandbeskyttelseslinien. Af naturbeskyttelsesloven § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinien. Der må ikke etableres hegn, placeres campingvogne eller lignende, der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel. Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl. a. at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning indenfor strandbeskyttelseslinien. Strandbeskyttelseslinien administreres meget restriktivt. Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til vore kystområder, dispenseres der kun, når der foreligger en særlig begrundelse herfor, og når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinien. DN har igen året anmeldt en række forhold, der strider med naturbeskyttelseslovens § 15, til Naturstyrelsen. Loven er ganske klar, og som oftest giver Naturstyrelsen efterfølgende ikke dispensation, men derimod et afslag til forholdet.

Bade- og bådebroer, samt bådflifte

Tilladelse til bade- og bådebroer gives af kommunen, medens tilladelse til bådehejs gives af Kystdirektoratet. Det er Kystdirektoratets praksis, at der ikke gives tilladelse til at etablere bådflifte i det åbne land langs kysterne. Denne praksis baseres på hensynet til kystlandskabet samt, at bådens naturlige placering er forøjet ved lovligt etableret bådebro eller i en lystbådehavn. Ved at placere båden på en bådflifte, er det Kystdirektoratets erfaring, at båden vil blive hejst op over vandfladen med hele kølens dybde, med ca. 1 meters afstand til vandoverfladen og derved virker selv små både skæmmende i kystlandskabet. DN har tidligere anmeldt samtlige bådflifte i Vejle Kommune til Kystdirektoratet og efterfølgende har Kystdirektoratet givet afslag på tilladelse til dem alle. Kystdirektoratets afgørelser kan påklages til Miljøministeren. Sagsbehandlingen er langsom og langsom. Miljøministeren har netop afgjort en sag om en bådflifte i Fredericia Kommune, hvor Miljøministeren har stadfæstet Kystdirektoratets afslag.

Affaldsindsamling

DN arrangerer fortsat i april i samarbejde med Grønt Forum affaldsindsamling i Vejle Kommune. Der samles meget affald, og forhåbentlig er denne indsamling medvirkende til, at borgerne får øjnene op for, at affald ikke skal smides i naturen. Det er ofte dejligt forårsvejr i april og rigtig mange deltog igen i år. Tak til alle, der mødte op.

Naturpleje

I adskillige år har DN stået for naturplejen på flere arealer i kommunen. Ved Kvæk Mølle bliver en eng blevet plejet med slåning med le i begyndelsen af juni. Naturkvaliteten af denne eng er forbedret meget, og der kunne nu år tælles

masser af maj – gøgeurter. DN arrangerer en årlig naturplejedag på Bjerlev Hede, hvor der fjernes småtræer og buske. Heden tæller adskillige sjældne plante- og dyrearter, der ikke vil overleve, hvis området springer i skov. Herudover foretager DN årligt naturpleje på gravhøjen Ravnshøj ved Jelling. DN er også aktiv i flere Kogræsserforeninger. Det er vigtigt at få afgræsset de mange enge, for at bevare denne efterhånden sjældne naturtype.

Ture

DN arrangerer fortsat adskillige ture, der er åbne for såvel medlemmer som ikke- medlemmer. Disse ture er generelt velbesøgte med mange deltagere. 15.3 Det spæde forår ved Fårup Sø, 5.4 Fossiler ved Hundshage, 1. maj forårstur langs sydsiden af Vejle Fjord, 1.6 en meget tidlig morgentur for at høre nattergalesang i morgendæmringen i Jelling Skov. 15.6 havde vi de vilde blomsters dag på Randbøl Hede, og her i efteråret har vi haft to svampeture, den ene i Jelling Skov på naturens dag den 14.9 og den 20.9 havde vi en meget fin familiesvampetur ved Kvak Mølle, hvor Lars Kromann-Larsen traditionen tro var en kyndig leder af turen.

Biodiversitet

Den biologiske mangfoldighed, biodiversiteten, går tilbage overalt i verden. Der uddør i dag flere arter end på noget tidspunkt i de sidste 65 millioner år. Danmark har ligesom 196 lande forpligtiget sig til at standse nedgangen af biodiversiteten inden år 2020. Vejle Kommune har underskrevet Countdown 2010 og dermed forpligtiget sig til at arbejde for at nedgangen i den biologiske mangfoldighed stoppes. De arter, som er i fare for at uddø i Danmark, er samlet på en rødliste. Skal nedgangen i biodiversiteten i Vejle Kommune standses, er det nødvendigt, at Naturstyrelsen og Kommunen ved, hvor de sjældne og rødlistede arter findes. Lige så vigtigt er det, at lodsejere ved, når de har særlig værdifuld natur på deres jord. Westy Esbensen fra bestyrelsen har i mange år eftersøgt sjældne og rødlistede planter, svampe og sommerfugle i Vejle Kommune, og har i år bl.a. fundet Vedvarende Måneskulpe og Vifte-Navlesvamp. Biodiversitet.nu er et projekt, der skal skabe ny viden om den danske natur. Alle danskere inviteres ud i naturen for at registrere 30 udvalgte planter, svampe og dyr. Arterne er udvalgt af forskere fra Århus- og København Universitet. Arterne, man ser i naturen, tages ind på smartphonen eller computeren.

Nyhedsbreve

DN – Vejle udsender hver 3. måned et nyhedsbrev, hvor vi fortæller om vores arbejde, ture og arrangementer samt aktuelle historier fra Vejle Kommunes natur. Alle nyhedsbrevene kan ses på vores hjemmeside på internettet og herudover sendes de til de af vore medlemmer, hvor vi har en e-mail adresse.

Lokalavisen

Hver 14. dag har vi en lille artikel i Lokalavisen, hvor vi fortæller om et interessant naturområde, som er et besøg værd.

På vegne af afdelingsbestyrelsen

Uffe Rømer,

Formand DN – Vejle